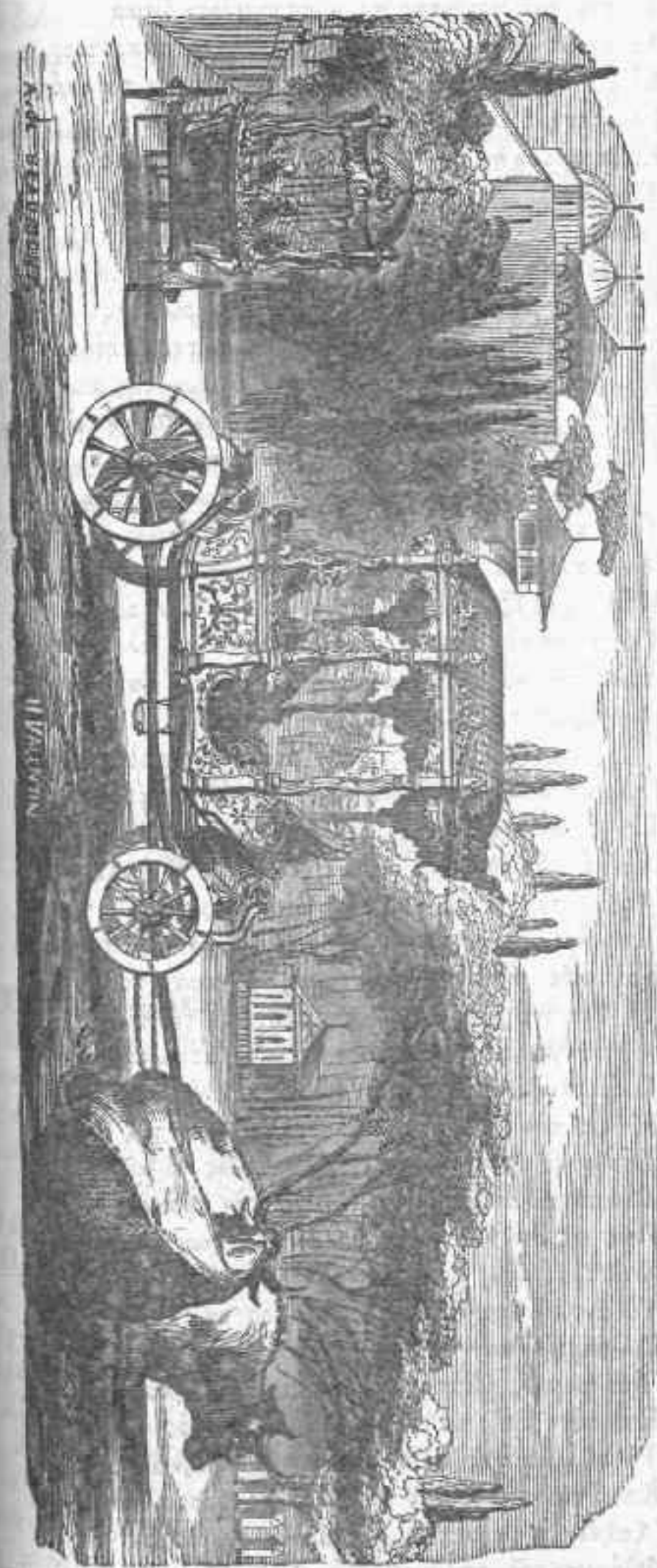

τετράγωνος ὡς κωδωνοστάσιον. Κατὰ τινὰ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀδριανόν, φαίνεται ὅτι ἡ Ἀγία Σοφία ἦτο γὰρ τοῦ Ἑρμοῦ κορυφῶς καὶ στερεῶς κατεσκευασμένος, ἀλλὰ χωρὶν ἀγαλμα μόλις πέντε ποδῶν ὕψος ἔχον.

Αἱ κορυφαὶ τῶν παρακειμένων βουνῶν βρύθουσιν ἐμπίπῳν ἀξίων λόγου μαρτυρούντων τὸν παρελθόντα πλοῦτον τοῦ τόπου τούτου. Ἐρ' ὅλων τῶν ὡραίων

τοποθεσιῶν ὑπῆρχον ἄλλοτε μοναστήρια, ἀχυρὰ καὶ παλάτια. Ἐνταῦθα βλέπεις μονὰς αὐτοκρατορικὰς εἰς τῶν ὁποίων τοὺς τοίχους σῶζονται λείψανα βυζαντινῆς ζωγραφίας, ἐκεῖ ἐρείπια οἰκίας μεγαλοπρεποῦς, καὶ πορρωτέρω πύργον κατασταθέντα διάσημον ἐξ

αἰτίας νέου τινὸς Τούρκου, ὅστις, μὴ δυνηθεὶς ν' ἀγοράσῃ καὶ προσφέρῃ εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ψέλλιον τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἐπεθύμησε, κατεκρημνίσθη ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὁ διοικητὴς, ὅστις δεικνύει σπανίαν προθυμίαν εἰς τὸ νὰ εὐχαριστῇ τὴν περιέργειάν μου, με χορηγεῖ ὅλα τὰ μέσα ὅσα δύνανται νὰ εὐκολύνωσι τὰς ἐκδρομὰς μου. Ἐβαλεν εἰς τὴν διάθεσίν μου τὰ μεγαπρεπέστατα ὄχηματα, ἡ ἀραμπάδας, ὡς ὀνομάζονται ἐνταῦθα, τοῦ χαρεμίου του. Τούτων σὲ στέλλω μικρὸν Ἱχνογράφημα τὸ ὁποῖον, ἐξηπλωμένος σήμερον ὑπὸ βαθύσκιον πλάτανον, ἐζωγράφησα πρὸς χάριν σου. Μένω κτλ.

N.

ΜΝΗΣΤΗ ΑΝΔΡΙΑ.

Τῷ φίλῳ Γ. Δ. Ρουσίῳ.

— Μαῦρα ἀπλόν' ἡ νύξ πτερὰ ἀπόψε εἰς τὰ ὄρη,
Καὶ ἀφορβόλον παταγεῖ εἰς τὰς ἀκτὰς τὸ κύμα.
Μόνη ἀπόψε τί ζητεῖς ἐδῶ, καλή μου κόρη;
Πῶς εἰς τοὺς βράχους ἔρημον περιπλανᾷς τὸ βῆμα;
Ἰδὲ τὸν οὐρανόν, ἰδὲ τὰ σύννεφα πῶς φεύγουν,
Ἰδὲ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα των τί κρότους ἐξερεῦγουν!
Τὴν ἀκατόν μου ἔσυρα ἐκεῖ ἐπὶ τῆς ἄμμου,
Καὶ φεύγω εἰς τὸ ταπεινόν, ὦ κόρη, οἴκημά μου.
Ἄν μακρὰν ἦναι ἀπ' ἐδῶ τὸ πατρικόν σου δῶμα,
Ἐλθέ ὑπὸ τὴν στέγην μου νὰ σὲ φιλοξενήσω,
Κ' εἰς τοὺς γονεῖς σου αὖριον πρωὶ νὰ σ' ὀδηγήσω.
Ἀλλὰ πῶς εἰς τὸ πέλαγος δακρῦον στρέφεις ὄμμα;
— Οὔτε ἀπόψε φαίνεται! τρεῖς μῆνας ἐδῶ μόνη
Πρωὶ καὶ βράδυ ἔρχομαι, τὸ βρίκιον προσμένω
Ἐρημα μόνον κύματα ἢ θάλασσα ἀπλόνει.
Ἀλλὰ ἀπόψε θὰ φανῇ, ὦ γέρον, ἐδῶ μένω!
— Τί λέγεις; τί στοχαῖεσαι; τὴν νύκτα θὰ περάτης
Μὲ τὰς σκιάς τοῦ οὐρανοῦ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης;
Ἢ τρικυμία τί ζητεῖς, ὦ κόρη, νὰ σοὶ φέρῃ;
— Τὸν Φῶτην, τὸν μνηστῆρά μου! εἰς μακρυσμένα
μέρη

Πρὸ τριῶν ἔφυγε μηνῶν μελαγχροινὸς καὶ νέος
Ὁ φίλος τῆς καρδίας μου, ὁ ναύτης ὁ ὡραῖος!
Τὸν περασμένον αὐγουστον, κυριακῆς πρωίαν,
Ὁ ἱερεὺς εὐλόγησε μετὰ τὴν λειτουργίαν
Τὰ δύο δακτυλίδια τοῦ νέου ἀρραβῶνος,
Καὶ εἰς τὰ δάκτυλα ἡμῶν τὰ ἔβαλε συγχρόνως.
Εὐτυχὴ γάμον ὁ λευκὸς μᾶς ἐπευχήθη γέρον
Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν τὴν δεξιάν του φέρων.
Χαρμόσυνος ἐπέρασεν ἐκείνη ἡ ἡμέρα,
Καὶ ὑπὸ τῶν γονέων του τὴν στέγην ἡ ἐσπέρα
Τοὺς συγγενεῖς συνήθροισεν εἰς τράπεζαν πλουσίαν,
Αἱ φίλαι τοῦ χωρίου μας μ' ἁσμάτων μελωδίαν
Καὶ με παιδρὺς ἐώρτασαν χοροὺς τὸν ἀρραβῶνα.

Πλὴν τὴν ἀκόλουθον αὐγὴν ὥχρ' εἰς τὸν κοιτῶνα.
 Ὁ Φῶτης ἦλθεν ἐξαφ' ἡμῶν ἀποχαιρετήσῃ.
 Ἐφευγον, εἶχεν οὐριος ὁ ἀνεμος φυσῆσαι,
 Συνδεδεμένους μὲ εὐχὰς καὶ ὁ κύριος ἀμοιβαίους
 Τοὺς ἐραστὰς ἐχρίσε τὸ πέλαγος τοὺς νέους.
 Ἐδῶ, ἐδῶ τὸ ὕστερον μ' ἀφῆκε φίλημά του
 Ῥαντίζων μου τὸ πρόσωπον με δάκρυα θεοῦ.
 Ἐκεῖνος τὴν θρηνοῦσάν μου ψυχὴν ἐπαρηγόρει,
 Μ' ἐλάλει καὶ τὴν θάλασσαν μὲ θλίψιν ἐθεώρει,
 Ὡς μόνον κατ' αὐτῆς πικρῶς νὰ ἐπαρρησιάζετο,
 Καὶ ὡς τὴν θεωρίαν τῆς αὐτῆς νὰ ἐροῦντο,
 Αὐτὸς ὅστις ἐπάλασε μὲ τόσας τρικυμίας,
 Κι' ἀνέβη τὰ κατάρτια εἰς ὡς ἀπαισίας.
 Ἀλλὰ τὸ χρεὸς ἴσχυε νὰ τὸν καταπραύνη.
 Ἐχύθη εἰς τὴν ὄψιν του ὑπομονὴ καὶ εἰρήνη,
 Ὑπομονὴν μ' ἐνέπνευσεν ὁ ἀποπλέων ναύτης
 Μ' ἐφίλησε, τὸν ἔχασα ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ταύτης!
 —Καὶ ἔκτατε δὲν ἐλάβες κάμμιαν εἰδησίην σου;
 —Τρεῖς μῆνες τώρα κλείουσι, καὶ τὴν ὑπόχρεσίν σου
 Ὁ Φῶτης δὲν ἐφύλαξεν... Ὁ Φῶτης μου τί πταίει;
 Τὸ ἄπιστον ἂν πέλαγος τὸ βρῖκιόν σου πλῆθι;
 Τὸ πλοῖόν σου, ὦ ναῦτά μου, ἐκτὸς κινδύνου μένει,
 Ἦσυχος στέγη καὶ θερμὴ ἀπόψε σὲ προσμένει,
 Ἐνῶ ἐκεῖνος... Τί βραχυμὸς κυμάτων! μαῦρη πτέρυξ
 Περικαλύπτει τὰ βουνὰ τῶν νήσων μας τὰ περίε'
 —Τῆς Ἄνδρου βράζει τὸ στενὸν ἀπόψε καὶ ἀρρίζει,
 Ἰδὲ τί ἀστραπὴ ἐκεῖ τὰ σύννεφα φλογίζει!
 Νύκτα κακὴν θὰ ἔχωμεν, ἄς φύγωμεν, ὦ κόρη!
 —Νὰ φύγωμεν! τὸν Φῶτην μου ἐγὼ ἐδῶ ν' ἀφήσω;
 Κἀλλιον ὡς ἡ ἀστραπὴ αὐτὴ καὶ ἐγὼ νὰ σβύσω.
 Ἄφες με μόνην, ἄφες με ἐδῶ καὶ ἀναχώρει.
 —Ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐρωτος! εἰς ποῖαν
 Ἐπροσευχῆθης σήμερον, εἰπέ με, ἐκκλητίαν;
 Τί στέκει, τί τὸ βλέμμα σου ζητεῖ ν' ἀνακαλύψῃ;
 Δὲν βλέπεις πῶς ἡ καταιγὶς κατέρχεται τὰ ὕψη,
 Καὶ τοῦ πελάγους τὰ πτηνὰ μὲ τι φωνὰς θρηνώδεις
 Ζητοῦν εἰς βράχους ἄσυλον καὶ εἰς σχισμὰς ζοφώδεις;
 Ἄς φύγωμεν, δὲν φαίνεται κἀνὲν λευκὸν ἱστίον
 Εἰς τοὺς λιμένας ἕκαστον ἀπόψε μένει πλοῖον,
 Πᾶς ναύτης εὗρεν ἄσυλον καὶ εἶν' ἐκτὸς κινδύνου.
 —Περὶ τὸ μεσημέριον εἰς τοῦ βουνοῦ ἐκεῖνου
 Τὴν δενδροφόρον κορυφὴν μονάχη ἐστεκόμην,
 Τὴν θυωμένην θάλασσαν μὲ φρίκην ἐθεώμην
 Καὶ τοῦ Αἰόλου τὸ βουνὸν τῆς Τήνου, ὅπου κλείει
 Εἰς τ' ἄντρα του γογγύζοντας ἀνέμους, καὶ μηνύει
 Νύκτας ἐνίοτε φρικτὰς καὶ εἰς τοὺς ἐμπείρους ναύτας
 Ὁ νοῦς μου ἠγρυπνῶν ἀπὸ τὰς θεῶς ταύτας,
 Ὅτε λευκάζον τι μακρὰν ἀνεκαλύφθη πλοῖον.
 Τὰ στήθη σχίζων ὕψηλ' κυμάτων καὶ ἀγρίων,
 Καὶ τὴν ἀφρώδη πρῶραν του πρὸς τὰ ἐδῶθεν στρέφον
 Τὸ βρῖκιον ἐγνώρισά τοῦ Φῶτη ἐπιστρέφον.
 Κατέβην ἀπὸ τὸ βουνὸν μετὰ παλμοῦ κρυφίου,
 Ὑπὸ τὴν στέγην ἔτρεξα μικροῦ παρεκκλησίου,
 Τὰ γόνατά μου ἐκλίνα πρὸ τῶν σεπτῶν εἰκόνων,
 Καὶ μίαν ὥραν μὲ ψυχῆς ἐπροσευχῆθην πόνον.
 Γέρε μου, ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸ δῶμα ἐξελθοῦσα
 Νὰ τὸν προσμείνω ἔσπευσα ἐδῶ δακρυρροοῦσα.

Ἄλλ' ἐξεβράχη ὑετὸς εἰς τὰ βουνὰ βρυγαῖος
 Καὶ τῆς νυκτὸς ἐξαπλωθεὶς ὁ πέπλος φρικαλέος
 Τότε χωρὶς ἀναβολῆς ἐβίασα τὸν ναύτην
 Τὴν νέαν εἰς τὸ δῶμά του νὰ δὴγήσῃ ταύτην,
 Τὸ πνεῦμά της μὲ συμβουλὰς καὶ ἐλπίδας νὰ πρᾶυνη
 Τὴν τρικυμίαν ἐωσοῦ διαδεχθῇ γαλήνη.
 Παρῆλθον τὰ μεσάνυχτα, εἰς πῆλῃ ἀγρυπνίαν
 Τὴν ὑλακτοῦσαν ἤκουον καὶ οἱ δύο τρικυμίας.
 Καὶ ἐνῶ τῶν δύο σιωπὴ συνέκλειε τὸ στόμα,
 Ἐνίοτε τοῦ γέροντος τὰ νυσταγμένον ὄμμα
 Αἰ ἀγρυπνοῦσαι μέριμναι διήνοιγον καὶ οἱ κρότοι,
 Καὶ εἰς τὴν ἀμυδροφύγγουσαν κανδήλαν εἰς τὰ σκότῃ
 Γονυπετῇ διέκρινε καὶ ἄναυδον τὴν νέαν.
 Εἰς προτευχὴν ἐβύθιζε τὸν νοῦν τῆς σιγαλέαν,
 Τὸν ἅγιον Νικόλαον θερμῶς ἐπεκαλεῖτο,
 (Ἐλπίσματά του ἐμπροσθεν αὐτῆς παλαιὸν ἦτο,
 Κληρονομία σεβαστὴ τοῦ ναύτου καὶ προπύργος)
 Καὶ ἡ νέα μνηστὴ ἔχυνε τ' ἀθῶα δάκρυά της.
 Ὅ! μόνην μόνην τῆς χαρὰν καὶ μόνην τῆς ἐλπίδα,
 Καὶ μόνην τῶν οὐνείων τῆς καὶ πόθων τῆς πυξίδα
 Εἰς τῆς ζωῆς τὴν θάλασσαν τὸν νέον Φῶτην εἶχε...
 Ποῖοι τὸν περιέμενον τοιαύτην ὥραν τύχαι!
 —Ἡ τρικυμία, κόρη μου, ἀρχίζει νὰ πρᾶυνη
 Τοὺς κρότους τῆς καὶ βαθμηδὸν προβαίνει ἡ γαλήνη
 Ἀνάπαυτε τὸ σῶμά σου, ὁ πατεινὸς φωνάζει,
 Μόλις χαράζει, εἶναι νύξ, ὁ Φῶτης ἡσυχάζει.
 Τώρα εἰς τὸν λιμένα μας ἂν ἄραξε τὸ πλοῖον
 Ἴσως τὴν αὐγὴν γέλωτες ἀντὶ θερμῶν δακρύων
 Θὰ λούωσι τὴν ὄψιν σου. » —

Καὶ τὸ πρῶτ' ὁ γέρον
 Βλέμμα θολὸν τριγύρω του ῥαθύμως περιέρων
 Τὴν ξένην τῆς ἐστίας του δὲν ἐδῆλεπεν. Ἐκεῖνη
 Ἀμ' ἄνωθεν μὲ τὴν αὐγὴν κατῆλθεν ἡ γαλήνη,
 Ἀφῆκε τὸ φιλόξενον τοῦ ἀλιέως δῶμα
 Ἐκ λόφου τινὸς ἔτεινε πρὸς τὸν λιμένα τ' ὄμμα,
 Καὶ εἶδε πλοῖον νεωστὶ τὴν ἄγκυράν του ῥίψαν.
 Ἡ θεὰ τοῦ τῶν πόθων τῆς διήγειρε τὴν δίψαν,
 Ἀκτὶς χαρᾶς προσέφαυσε τὸ νέον μέτωπόν της,
 Ὠνόμασεν ἡ ὄρα ἡ τὸν τρισαγαπητὸν της
 Καὶ εἰς τὸν λιμένα ἔστρεψε τὸ ἐλαφρὸν τῆς βῆμα.
 Ἐξαίφνης ἐσταμάτησε. Ἐκεῖνο πῶς τὸ κύμα
 Ὠγαυτο καὶ ἀρρίζετο; πλὴν τὴν ἐφάνη κατὰ
 Πῶς εἰς τὰ νῶτα τῶν θολῶν ὑδάτων ἐκυμάτει,
 Καὶ πρὸς τὴν ψάμμον τῆς ἀκτῆς ἐφέρετο, ὥθειτο.
 Τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ τὸ δύσμορτον τί ἦτο;
 Μὲ περιέργειαν πολλὴν ἡ νέα ἐθεώρει,
 Ὑπέτρεμιν, ἐδίσταζεν, ἀμυρῖδαλλεν, ἠπόρει,
 Καὶ πότε πρὸς τὰ ἄνωθεν καὶ πότε πρὸς τὰ κάτω
 Τὸ βλέμμα της μὲ ταραχὴν καὶ ζάλην ἐπλανᾶτο,
 Καὶ ὅταν ἐπλησίασε τὸ σῶμα τὸ προσπλέον,
 Ἀφῆκεν ἡ ταλαίπωρος ἐξαίφνης φρικαλέον
 Φθόγγον τῶν σπλάγγων της! πετᾷ, ἐρρίφθη εἰς τὸ κύμα
 Καὶ ἤρπασε καὶ ἔσυρε τῆς τρικυμίας θῦμα
 Τὸν Φῶτην, τὸν μνηστῆρά της νεκρὸν...
 . . .
 Καὶ μετ' ὀλίγον τὴν οἰκτρὰν μνηστῆν εὗρεν ὁ ναύτης,
 Καὶ οἱ αὐτόπται μάρτυρες τῆς δυστυχίας ταύτης
 Τὸν θάνατον τοῦ ἀτυχοῦς ἐθρηνολόγουν νέου,

Ὅστις ἐν μέσῳ τῆς νυκτός τὸν ῥοῦν τοῦ θυμαλέου
Στοιχείου κατεφρόνησε καὶ εἰς κινδύνου ὥραν
Ἐνὶ λυσίωντα κύματα ἐπόντιζον τὴν πρῶραν
καὶ τὰ πανία ἐτχιζον, εἰς τὸν ἱπτόν ἀνέβη
θρασύς καὶ ἀκατάπληκτος, ἀλλ' αἶφνης τὰ ἐρέβη
τὸν πόδα τοῦ ἠπάτησαν καὶ κατεσφενδονίσθη
Μὲ κτύπον εἰς τὴν ἄβυσσον, ὅπου κατηφανίσθη
καὶ πᾶσαν τότε ἐρευναν κατέστησε ματαίαν.

Ἐν τούτοις τὴν πρὸς τὸν νεκρὸν προσκολλημένην νέαν
καὶ βυθισμένην εἰς σιγὴν καὶ ἀπελπισίας σκότῃ,
ὅπου πᾶν ἄστρον τηλαυγές καὶ σβύνεται καὶ ὑπνώττει,
Ταχέριον τὸ καταστραφέν, τὸ συντριμμένον πλάσμα,
ἀνορθωθείσαν ἐξαφ' αὐτῆς τὴν ἐδλεπον ὡς ῥάσμα.
Χρῶμα θανάτου, ἄτακτον τὴν κόμην εἶχεν, ὄμμα
Περιεπλάνει σκοτεινόν, χωρὶς ψυχὴν καὶ χρῶμα.
Τὰς χεῖρας ἐσταυρόθεν εἰς τὰ γυμνά της στήθη,
τὸ σῶμά της συνέστρεψε με σχήματ' ἀτυνῆθη,
καὶ μὲ σπασμώδη τὴν φωνὴν καὶ ἀμακτορὰ τὰ χεῖλη
τὸ λείψανον, τοὺς θεατὰς, τὴν θάλασσαν ὠμίλει,
Κ' ἠπειλεί καὶ ἐπέπληττε καὶ ἐσιώπα πάλιν
Ἀλλ' ὡς νὰ κατεβλήθη φεῦ! ἀπὸ τοσαύτης ζάλης
τὸ πνεῦμά της, ἀπαίσιος τὴν ἦλθε τότε γέλως,
τὸν οὐρανὸν ἐξύβρισεν . . . ἦτο παράφρων τέλος.

Ἐν Παριζίῳ, Ὀκτώβριος 1849.

Χ. Α. Παρισίδης.

ΤΟ ΚΟΡΣΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Α'.

Ἐπεθύμητες, κύριε, νὰ μάθης τὴν ἱστορίαν τοῦ
ἐγχειριδίου μου, τοῦ παραδόξου τούτου ἐγχειριδίου,
οὗτος ἢ μὲν ἐντέχνως κατασκευασμένη λαβὴ μετέ
χει καὶ πλουσιότητος καὶ ἀρεταίας, ὁ δὲ αἰθρὸς εἶνα
τόσῳ δυνατὸς εἰς τὴν βίαν, τόσῳ ὀξὺς εἰς τὴν ἀ
κὴν, ὥστε ἐκεῖνος ὅστις κτυπῆται δὲν ἀργεῖ ν' ἀ
ποθάνῃ.

Πρὸ πολλοῦ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο θὰ ἦτον ἰδικόν
μου, ἐπειδὴ γνωρίζω ὅτι τὸ ὑπερεπιθυμεῖς, εἴαν δὲν
ἔπληρξεν εἰς τὸν τόπον μου ἢ ἀκόλουθος παροιμία
Quando coltello si dà amicizia se ne vā! (ὅταν
ἀφαιρῆται μαχαίριον, γάνεται ἡ φιλία.) Δὲν θὰ λά
βῃς λοιπὸν τὸ ἐγχειρίδιον εἰμὴ διὰ τῆς διαθήκης μου,
ἀλλ' ἐπεὶ μαντεύω ὅτι δὲν θὰ εὐρεθῇ λεπίς ἢ μαχαίρα
ἢ νὰ θανατώσῃ τὴν ἐνθύμησιν φιλίας εὐλκρινούς
καὶ πιστῆς. Ἐωσὺ λάβῃς λοιπὸν τὸ κληροδότημα,
ἀνέστης τὴν ἱστορίαν.

Ἐάν ἐγνώριζες τὸν βράχον μας, εἴαν ἦσο μεμνη
μένος τὰ ἔρη τῶν ἰθαγενῶν τῆς Κορσίδος, (1) ἐκεῖνων

τοὺς ὁποίους δὲν διέφθειρεν ἡ ἀγωγή τῆς Εὐρω
παϊκῆς ἠπείρου, ὡς λέγουσιν οἱ γέροντές μας, εἴαν
ἐδύναμην νὰ σὲ δείξω τοὺς μελαγχολικοὺς τούτους
ἀνθρώπους μὲ τὰ λεπτὰ καὶ εὐρυθμα χαρακτηριστι
κά των, μὲ τὸ ἄγριον ἦθος των, μὲ τὰ κατάμαυρα
καὶ φλογερὰ ὄμματα των, μὲ τὰ εὐρωστα, τὰ νεο
ρώδη καὶ εὐκίνητα μέλη των, μὲ τοὺς σιδηροὺς καὶ
εὐλαρροὺς πόδας των, καὶ μὲ τὰς εὐλυγίστους χεῖρας
των ὁποίων τὰ δάκτυλα ψάβουσιν αἰωνίως ὄπλον
κρύφιον, εἴαν ἐδύνατο νὰ εἰσέλθῃς μὲ ἐμὲ ὑπὸ τὴν στέ
γην τῶν αὐστηρῶν τούτων οἰκογενειῶν, τότε φι
λαύτων ὅταν ἔχωσι μετρίαν κατάστασιν, τότε ὑπε
ρηφάνων ὅταν δυστυχῶσι, καὶ τόσῳ μεριμνουσῶν
περὶ τῆς τιμῆς τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θυγατέρων αὐ
τῶν, εἴαν ἐδύνατο νὰ ἐμβατεύῃς εἰς τὰ βάθη τῶν
καρδιῶν τούτων ὅπου ἐπικρατεῖ ἀπολύτως τὸ αἰσθη
μα τῆς ἐκδικήσεως, τῶν ὁποίων ὁ μὲν ἔρωσ εἶναι
σκληρὸς μᾶλλον ἢ γλυκὺς, τὸ δὲ πάθος δὲν ἐρμη
νεύεται πώποτε διὰ φιλοφροσύνης, καὶ ἡ ἀδυσώπητος
ζηλοτυπία ἐκρήγνυται ἀπροσδοκῆτως ὡς κεραυνός, μὴ
ἀναγγελλθεὶς ὑπὸ ἀστραπῆς, τότε θὰ σὲ κατέπλητ
τεν ἔτι μᾶλλον τὸ μικρὸν δράμα περὶ οὗ πρόκειται
νὰ ὁμιλήσω.

Πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἡ Κορσίς δὲν ἦτον ἀκόμη
εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ της. Μόλις
ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Γενουησίων, οἱ
κῆτοικοι αὐτῆς συνηθάνοντο ὁλονέν ζέουσιν τὴν λύτ
ταν τὴν ὁποίαν ἐγέννησεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ἡ
δουλεία. Ἡ στάσις, αἱ χειρονομίαι, οἱ λόγοι των,
ἐδείκνυνον δυσπιστίαν ἢ πάθημα πολυχρόνιον, τὸ δὲ
πνεῦμα ὡς καὶ ἡ ψυχὴ των, εἶχον διατηρήσει τὴν
ἄγριαν δριμύτητα τοῦ χαρακτῆρος τὴν ὁποίαν γεννᾷ
ἡ τυραννία. Ἡ δικαιοσύνη, δυσκόλως διανεμομένη πάν
τοτε εἰς Κορσίδα ἦτον σχεδὸν ἀνυπαρκτος κατὰ τὴν
ἐποχὴν εἰς ἣν ἀνιγεται ἡ ἱστορία μου. Ἡ Γένουα εἶχε
καταδυναστεύσει ἀλλ' ὄχι κυδερνήσει τὸν νοῦμον καὶ
γενναῖον ἐκεῖνον λαόν, ὅθεν ἡ ἐκδικήσις, ἡ βάρβαρος
αὐτῇ συνήθεια, ἐνηργεῖτο καὶ διὰ τὰ εὐτελέστερα
ἀντικείμενα, οἱ δὲ ἐνοχοί, καταφεύγοντες εἰς τὸ ὄρη
ὅπου κἂν ἐς δὲν ἐδύνατο νὰ τοὺς ἀνακαλύψῃ, ἀλλὰ
πενόμενοι καὶ λιμώττοντες, κατεμάστιζον τὴν νῆσον
διὰ λυσίων καὶ ἀπανθρώπων πράξεων. Μεταξὺ τῶν
ληστῶν τούτων ὑπῆρχε καὶ τις Πέτρος Σάντος, ὅστις
πρὸ δικαπέντε ἐτῶν ἐλαφουργῶγει καὶ ἐπορολόγει ἀ
νελετηκόως τοὺς συμπολίτας του, καθ' ὃν ἐνήργει ἐκ
δικῆσιν κληροδοτηθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν πατέρα του!
Ἀλλ' ἐκ τῶν καταδικωμένων οἰκογενειῶν ἡ τοῦ Ἰω
σήφ Ροβαλλίνου, ἐμισαῖτο ἰδίως ἀπὸ αὐτόν. Πρὸ
πολλοῦ ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ροβαλλίνου ὑπε
ρασπιζόμενος τὴν ζωὴν του εἶχε φονεύσει ἕνα τῶν
ἀδελφῶν τοῦ Σάντου, ἀλλὰ πολὺ δὲν ἐπέρασε καὶ ὁ
ταλαίπωρος νέος εὐρέθη ἐντὸς δάσους ἐλαιῶν τρεῖς
σφαῖρας πυροβόλου ἔχων εἰς τὸ στήθος καὶ πληγὴν
βαθεῖαν ἐγχειριδίου. Οἱ τέσσαρες ἀδελφοὶ του κα
τεστράφησαν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον κατὰ τὸν αὐτὸν
τρόπον, ὅθεν ἐκ τῶν ἐξ τέκνων τοῦ γέροντος Ἰωσήφ
ἐπέζει ἑ. μόνον, ἡ Ἀγγελικὴ, εἰκοσαετὴς περίπου, τῆς
ὁποίας ἡ γέννησις ἔφερεν εἰς τὸν τάρον τὴν μητέρα της.

(1) Ὁ μὲν Ἡρόδοτος, ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Στράβων ἀνομιάζουσι
ἐν τῇ Ῥωμαίων καὶ σήμερον καλούμεν νῆσον Κορσικαν. Κόρσο
δὲ Πτολεμαῖος Κορσίδα. Ὡς συγγενέστερον τοῦ ἐ. χρῆται
ἐπισημασμένον τὸ δεύτερον ὄνομα. Σ. Μ.